

การจัดทำบัญชีและการภาษีอากร : ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ

Getting The Accounting and Taxation : The Responsibility of The Entrepreneur

นภา นาดแย้ม Napa Nakyam^{1,*}

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹ Lecturer of Accountancy Program, Multidisciplinary College, Christian University, Bangkok, Thailand

บทคัดย่อ

การประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความรู้ และนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงานด้านการผลิต การตลาด การจัดการทรัพยากรแล้วนั้น ผู้ประกอบการต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรของธุรกิจ ทั้งนี้ภาระหน้าที่การจัดทำบัญชีและเสียภาษีของผู้ประกอบการจะแตกต่างกันไปตามรูปแบบ และลักษณะของการประกอบธุรกิจ ภาระหน้าที่ด้านการจัดทำบัญชี ได้แก่ จัดให้มีการทำบัญชี โดยมีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอย่างครบถ้วน ปิดบัญชี จัดทำงบการเงิน และนำเสนองบการเงินตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับด้านการเสียภาษีอากร ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีป้าย และภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากร ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้ประกอบการตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงลดความเสี่ยงการจ่ายเบี้ยปรับ เงินเพิ่มจากการไม่จัดทำบัญชี หรือเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องแล้วนั้น การจัดทำบัญชีจะช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการ สำหรับภาษีอากรที่ผู้ประกอบการชำระไปนั้น รัฐบาลจะนำไปพัฒนาประเทศนั่นเอง

คำสำคัญ: การบัญชี, ภาษีอากร

ABSTRACT

Doing a business success, entrepreneur must have knowledge and take the new innovation to use in the manufacturing administration, marketing and management resource. Therefore, the entrepreneur must have knowledge about accounting and taxation. Doing accounting and paying the tax are different which depend on the type of the business. For doing are account that have document about accounting records, closing entries, financial statements and submit the financial statements as required in law. For paying tax are Personal income tax, Corporate Income Tax, Value Added Tax, withholding taxes, Specific Business Tax, Revenue stamp, Signboard tax, and Taxes on lands and buildings.

Entrepreneurs should focus as doing accounting and paying taxes. Which is the responsibilities of the entrepreneur as required by law. Moreover, entrepreneur should reduce the risk of being fined that they do not do an accounting and pay the taxes incorrectly. Furthermore, doing accounting will help entrepreneur to know about the result of operations and financial position of the company. Lastly, the tax that the entrepreneur pay, the government will take to develop country.

Keywords: Accounting, Taxation

บทนำ

การจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการธุรกิจ ทั้งนี้หน้าที่ในการจัดทำบัญชีและเสียภาษีของผู้ประกอบการจะแตกต่างกันตามรูปแบบของธุรกิจ และลักษณะการดำเนินงาน ดังนั้นหากผู้ประกอบการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีของธุรกิจที่ตนเองดำเนินการอยู่ อาจส่งผลให้มีความผิดพลาดในการจัดทำบัญชี และการเสียภาษี ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อการดำเนินธุรกิจ รวมถึงรายได้โดยรวมจากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล กัลย์วีรา สุทธิญาณวิมล (2556) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีของสถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด พบว่า ผู้ประกอบการที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชี ทำให้ทำความเข้าใจงบการเงินได้ยาก รวมถึงไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทางภาษี และ อรทัย ดุษฎีดำเกิง (2558) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ OTOP พบว่า ผู้ประกอบการไม่มีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐาน และขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นการจดบันทึกรายการค้า หรือข้อมูลทางบัญชีที่เกิดขึ้นจากเอกสารหลักฐานที่เชื่อถือได้ กระทั่งประมวลผลเพื่อนำเสนองบการเงิน อีกทั้งการจัดทำบัญชี จะทำให้ผู้ประกอบการทราบ

ถึงผลการดำเนินของธุรกิจ ว่ามีผลกำไรหรือขาดทุนเท่าใด มีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของเท่าใด เป็นต้น ซึ่งข้อมูลทางบัญชีจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจในอนาคต ทั้งนี้ผู้ประกอบการจะต้องจัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2543) โดยมีสาระสำคัญกล่าวถึง ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชีและคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี อำนาจในการตรวจสอบบัญชีและเอกสารทางบัญชีของสารวัตรใหญ่บัญชี และบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด นอกจากหน้าที่ในจัดทำบัญชี ผู้ประกอบการยังมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล ซึ่งวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร เพื่อหารายได้ให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้ ส่งเสริมความเจริญเติบโตธุรกิจการค้า รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยควบคุมการบริโภคของประชาชน หรือเพื่อใช้สนองนโยบายของรัฐบาล เช่น การศึกษา การสวัสดิการสังคม เป็นต้น (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2559)

ผลการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร ปีงบประมาณ 2559 พบว่า สัดส่วนผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสูงสุดเท่ากับ 40.8% รองลงมาเป็นเงินได้นิติบุคคล เท่ากับ 34.4% และภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอื่นๆ ตามลำดับ (กรมสรรพากร, 2559) จากผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรในปี 2559 จะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงกว่าภาษีเงินได้ประเภทอื่น ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็คือผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคล ก็คือผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลนั่นเอง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของผู้ประกอบการ (มณีขวัญ จันทรร, 2559) พบว่า ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากยังไม่ได้เข้าสู่ระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษี การเห็นความไม่เป็นธรรมในระบบภาษี ดังนั้นหากผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร มีความรับผิดชอบในการเสียภาษีอากร จะส่งให้รัฐบาลจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

สรุปได้ว่าการประกอบธุรกิจในรูปแบบของบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรแตกต่างกันออกไปตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเอง เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากรของผู้ประกอบธุรกิจแต่ละประเภท เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และภาษีอากรที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจได้อย่างถูกต้อง

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง (นิรวรรณ จันทวงศ์, 2559) และ

ผู้ประกอบการควรเป็นผู้ที่มีลักษณะ ดังนี้ 1) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) 2) เรียนรู้หรือสร้างนวัตกรรม (Innovation) 3) ยอมรับความเสี่ยง (Risk) 4) มีความสามารถในการจัดการทั่วไป (General management) และ 5) มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน (Performance intention)

บุญทวรรณ วิงวอน (2556) ได้กล่าวถึงผู้ประกอบการว่าเป็นบุคคลที่มีแรงบันดาลใจในการแสวงหาโอกาสและประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่างในการดำเนินงานทางธุรกิจโดยมีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะทำการก่อตั้งธุรกิจ

ปราณี ต้นประยูร (2555) ได้กล่าวถึง 14 องค์ประกอบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ 2) นวัตกรรมและความสามารถในการตลาด 3) มนุษย์สัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร 4) การมีเครือข่าย 5) คุณภาพของสินค้าหรือบริการ 6) โอกาสทางธุรกิจและการเพิ่มผลผลิต 7) การมองโลกในแง่ดี 8) การบริหารจัดการ 9) ภาวะผู้นำ 10) ทักษะและความเชี่ยวชาญ 11) ความรับผิดชอบ 12) ระบบงาน 13) สุขภาพ และ 14) จริยธรรมทางธุรกิจ

สรุปได้ว่าผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการควรมีความมุ่งมั่น มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจ มีความรับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และควรนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

รูปแบบของการประกอบธุรกิจ

เมื่อผู้ประกอบการตัดสินใจที่จะประกอบธุรกิจ สิ่งที่คุณประกอบการจะต้องพิจารณาต่อมาคือ รูปแบบของการประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบการอาจจะประกอบธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว หรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่น ซึ่งการเลือกรูปแบบการประกอบธุรกิจผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน สุกุล สุรมาศ (2559) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการเลือกรูปแบบการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการไว้ ดังนี้ 1) ความยุ่งยากในการจัดตั้งธุรกิจ 2) ความต้องการระดมเงินทุน 3) ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเอง 4) การบริหารและการควบคุมกิจการ 5) สถานภาพของธุรกิจ 6) ความรับผิดชอบต่อหนี้สินอันเกิดจากการประกอบการ 7) ระยะเวลาและความต่อเนื่องในการประกอบธุรกิจ 8) วิธีการแบ่งปันผลกำไรจากการประกอบการ 9) การเปลี่ยนแปลงหรือขยายรูปแบบองค์กรธุรกิจในอนาคต และ 10) ภาระภาษีขององค์กรธุรกิจ รูปแบบการประกอบธุรกิจ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เจ้าของคนเดียว (Sold Proprietorship) เป็นรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่มีเจ้าของกิจการเพียงคนเดียว ใช้เงินลงทุนน้อย เจ้าของมีความรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมดไม่จำกัดจำนวน เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องเอาทรัพย์สินของเจ้าของได้ ถ้าทรัพย์สินของกิจการไม่เพียงพอชำระหนี้ เจ้าของได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทั้งผลกำไรและผลขาดทุนเพียงคนเดียว และเจ้าของกิจการมีการควบคุมการดำเนินงานเพียงคนเดียว

2. ห้างหุ้นส่วน (Partnership) เป็นรูปแบบธุรกิจคือบุคคล 2 คนขึ้นไป ตกลงทำกิจการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งเป็นผลกำไร ตามสัดส่วนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนลงทุน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ประเภท คือ 1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ (General Partnership) มีสถานะเป็นบุคคลธรรมดา แต่ถ้าจดทะเบียนจะมีสถานะเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล” ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนรับผิดชอบในหนี้สินไม่จำกัดจำนวน 2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) มีสถานะเป็นนิติบุคคล ความรับผิดชอบในหนี้สินแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้เป็นหุ้นส่วนรับผิดชอบในหนี้สิน จำกัดจำนวน (ไม่เกินเงินที่ได้อัปทุนไป) และ 2) ผู้เป็นหุ้นส่วนรับผิดชอบในหนี้สิน ไม่จำกัดจำนวน

3. บริษัทจำกัด (Limited Company) เป็นการดำเนินธุรกิจที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีผู้เริ่มก่อตั้ง ไม่น้อยกว่า 3 คนขึ้นไป แบ่งเงินลงทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าหุ้นเท่า ๆ กัน ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบสามารถระดมเงินทุนได้มาก และง่าย การบริหารงานอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการบริษัท ทำให้ได้รับความเชื่อถือมากกว่าบุคคลธรรมดา

จะเห็นได้ว่าการประกอบธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด มีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาเลือกว่าจะประกอบธุรกิจในรูปแบบใด จึงจะเหมาะสม และตรงกับวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งธุรกิจ ความแตกต่างของการประกอบธุรกิจแต่ละรูปแบบ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประกอบธุรกิจแต่ละรูปแบบ

รายละเอียด	เจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วน	บริษัทจำกัด
1. เงินลงทุน	เงินทุนจำกัด	ระดมเงินทุนได้มากขึ้น	ระดมเงินทุนได้ง่ายและมาก
2. การบริหารงาน	มีอำนาจตัดสินใจคนเดียว	ปรึกษากันระหว่างหุ้นส่วน	บริหารโดยคณะกรรมการบริหารบริษัท
3. ความรับผิดชอบในหนี้สิน	เต็มจำนวน	- เต็มจำนวน – หุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ - ไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ได้อัปทุนไป – หุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบ	จำกัด เฉพาะมูลค่าหุ้นที่ยังค้างชำระ
4. การแบ่งผลกำไรขาดทุน	รับเพียงคนเดียว	แบ่งเฉลี่ยให้ผู้เป็นหุ้นส่วน	จ่ายเงินปันผลตามจำนวนหุ้นที่ถือ
5. ภาษีเงินได้	บุคคลธรรมดา	บุคคลธรรมดา (ห้างหุ้นส่วนสามัญ) และนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนจำกัด)	นิติบุคคล (อัตราก้าวหน้า)
6. ความน่าเชื่อถือ	น้อย	ปานกลาง	มาก

ที่มา: <http://www.kiatchai.com/archives>, 2555

เมื่อผู้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการประกอบธุรกิจแล้ว จะต้องดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ และจดทะเบียนนิติบุคคลภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ ซึ่งสามารถขอจดทะเบียนได้ทั้งงานบริการจดทะเบียนธุรกิจ และสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดทุกแห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2: การจดทะเบียนของธุรกิจแต่ละประเภท

ประเภทธุรกิจ	การจดทะเบียนพาณิชย์	จดทะเบียนนิติบุคคล
เจ้าของคนเดียว	✓	
ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่ได้จดทะเบียน	✓	
ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน/ห้างหุ้นส่วนจำกัด	✓	✓
บริษัทจำกัด	✓	✓

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า คู่มือสำหรับ Start-up, 2559

การจัดทำบัญชีและภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

การจัดทำบัญชี

ศิลปพร ศรีจันเพชร (2559) ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะอาศัยข้อมูลทางการเงินเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ข้อมูลทางการเงินจะช่วยให้ผู้ประกอบการในการวางแผนตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการจดบันทึกการรายการต่างๆ ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปจัดทำรายงานการเงิน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2543) ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี ดังนี้

ตารางที่ 3: สรุปหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้ประกอบการ

ลำดับ	หัวข้อ	หลักการ
1	ผู้รับผิดชอบให้มีการจัดทำบัญชี	1) บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ คือ เจ้าของหรือผู้จัดการ (เฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนดให้จัดทำบัญชี ได้แก่ ประกอบธุรกิจผลิตจำหน่าย นำเข้าส่งออก เทปเพลง ซีดี วีดีโอ และธุรกิจโรงงานแปรรูปสภาพ แกะสลัก การทำหัตถกรรมจากงานช่าง การค้าปลีก การค้าส่งงานช่าง และผลิตภัณฑ์จากงานช่าง) 2) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน คือ หุ้นส่วนผู้จัดการ 3) บริษัทจำกัด คือ กรรมการ
2	วันเริ่มทำบัญชี	1) บุคคลธรรมดา และห้างหุ้นส่วนไม่ได้จดทะเบียน : ให้เริ่มจัดทำบัญชี ณ วันเริ่มประกอบธุรกิจ 2) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัด : ให้เริ่มจัดทำบัญชี ณ วันจดทะเบียน
3	ผู้ทำบัญชี	1) พนักงานบัญชี 2) สำนักงานรับทำบัญชี 3) ผู้ประกอบวิชาชีพ
4	คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี	1) คุณสมบัติทั่วไป - มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร - มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

ตารางที่ 3: (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	หลักการ
4	คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี (ต่อ)	1) คุณสมบัติทั่วไป (ต่อ) - ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี 2) คุณสมบัติการศึกษา - ปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ทำบัญชีได้ทุกรูปการ - ประกาศนียบัตรวิชาชีพบัญชีชั้นสูง(การบัญชี) หรืออนุปริญญา(บัญชี) สำหรับบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มี - ทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท - รายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท - สินทรัพย์รวม ไม่เกิน 30 ล้านบาท - สำหรับบุคคลธรรมดาหากเจ้าของกิจการจัดทำบัญชีเองไม่กำหนด คุณสมบัติการศึกษาแต่ถ้าจ้างบุคคลอื่นจัดทำบัญชีให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติการศึกษาตามที่กำหนด
5	ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ	1. บุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ต้องจัดทำบัญชีสินค้า 2. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด ต้องจัดทำบัญชี ดังนี้ 1) บัญชีรายวัน 1.1 บัญชีเงินสด 1.2 บัญชีธนาคาร แยกเป็นแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร 1.3 บัญชีรายวันซื้อ 1.4 บัญชีรายวันขาย 1.5 บัญชีรายวันทั่วไป 2) บัญชีแยกประเภท 2.1 บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน 2.2 บัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย 2.3 บัญชีแยกประเภทลูกหนี้ 2.4 บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้ 3) บัญชีสินค้า 4) บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภทอื่น และบัญชีแยกประเภทย่อยตามความจำเป็นแก่การทำบัญชีของธุรกิจ *** การจัดทำบัญชีต้องจัดทำให้ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน
6	ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี	1) บัญชีรายวัน ภายใน 15 วันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น 2) บัญชีแยกประเภท ต้องผ่านรายการจากบัญชีรายวันภายใน 15 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น 3) บัญชีสินค้า ภายใน 15 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น ในกรณีที่ เป็นบัญชีตาม 2) และ 3) ซึ่งต้องมีการลงรายการยอดคงเหลือต้องลงรายการยอดคงเหลือให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันปิดบัญชี

ตารางที่ 3: (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อ	หลักการ
7	เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี	1) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก 2) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก 3) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในการกิจการของตนเอง
8	การปิดบัญชี	ครั้งแรกภายใน 12 เดือน และปิดบัญชีในรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน
9	การจัดทำงบการเงิน และการนำส่งงบการเงิน	1) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน จัดทำงบการเงินตามรอบบัญชี อย่างน้อยทุก 12 เดือน และยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ภายใน 5 เดือน นับแต่วันปิดบัญชี 2) บริษัทจำกัด จัดทำงบการเงินตามรอบบัญชี อย่างน้อยทุก 12 เดือน แล้วนำเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นอนุมัติงบการเงินภายใน 4 เดือน นับแต่วันปิดรอบปีบัญชี และยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ภายใน 1 เดือนนับตั้งแต่วันที่อนุมัติงบการเงิน *** การจัดทำงบการเงินต้องเป็นไปตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554
10	การตรวจสอบและรับรองบัญชี	จัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่งบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีหุ้นไม่เกินห้าล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาทและรายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
11	การเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี	ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันปิดบัญชี

ที่มา: พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจในรูปแบบของนิติบุคคล ต้องจัดทำบัญชีและนำส่งงบการเงินตามรอบระยะเวลาบัญชี ดังนี้ (คู่มือการนำส่งงบการเงิน ประจำปี 2559)

ตารางที่ 4: การจัดทำและนำส่งงบการเงินของผู้ประกอบการ

ประเภทธุรกิจ	งบแสดงฐานะการเงิน	งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น	งบกระแสเงินสด	หมายเหตุประกอบงบการเงิน	งบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน
ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	✓	✓		-	✓	✓
บริษัทจำกัด	✓	✓	✓	-	✓	✓

ที่มา: <http://www.dbd.go.th>, 2559

หมายเหตุ ในปี 2560 บริษัทจำกัด ต้องจัดทำงบกระแสเงินสดซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการเงินที่สมบูรณ์

นอกจากผู้ประกอบการจะมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 แล้วนั้นผู้ประกอบการยังมีหน้าที่จัดทำบัญชีพิเศษ และรายงานตามประมวลรัษฎากร ดังนี้

ตารางที่ 5: การบัญชีพิเศษและรายงานตามประมวลรัษฎากร

ลำดับ	ประเภทของผู้ประกอบการ	บัญชีที่ต้องจัดทำตามกฎหมายภาษีอากร
การจัดทำบัญชีและบัญชีพิเศษ		
1	ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนมีได้จดทะเบียน	บัญชีแสดงรายได้ หรือ รายรับเป็นประจำวัน
2	ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่หัก ภาษี ณ ที่จ่าย	บัญชีพิเศษแสดงการหักภาษี ณ ที่จ่าย และการนำส่งภาษี
3	ผู้มีเงินได้จากการทำกิจการโรงสีข้าว	บัญชีพิเศษแสดงรายการและปริมาณข้าวเปลือก ต้นข้าว ปลายข้าว และรำ
4	ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน	บัญชีพิเศษแสดงรายการจ่ายเงินให้ผู้ประกอบโรคศิลป์
5	ผู้ทำการค้าของเก่าประเภท รถยนต์	บัญชีพิเศษตามแบบบัญชีที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยการค้าของเก่าแสดงทะเบียนรถยนต์ รายการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งรถยนต์เก่า
การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่มและรายงานภาษีธุรกิจเฉพาะ		
6	ผู้ประกอบการที่จดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม	1. รายงานภาษีขาย 2. รายงานภาษีซื้อ 3. รายงานสินค้า และวัตถุดิบ (กรณีผลิต และ/ หรือขายสินค้า)
7	ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษี ธุรกิจเฉพาะ	รายงานภาษีธุรกิจเฉพาะ

ที่มา: <http://www.rd.go.th>, 2559

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี คือผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดา (เฉพาะที่รั้งมนตรีกำหนด) โดยผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด การจัดทำบัญชีจะต้องใช้เอกสารประกอบการลงบัญชีให้ครบถ้วน และบันทึกบัญชีตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อสิ้นปีจะต้องทำการปิดบัญชี จัดทำงบการเงิน และนำส่งงบการเงิน รวมถึงการจัดทำบัญชีพิเศษตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร ทั้งนี้ปัญหาการจัดทำบัญชีของประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด คือผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำบัญชีและออกงบการเงินได้ภายในเวลาที่กำหนด และผู้ประกอบการไม่มีความรู้ด้านบัญชี ทำให้เข้าใจงบการเงินได้ยาก (กัลย์ธีรา สุทธธนาณวิล, 2556) ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญ และแสวงหาความรู้ด้านบัญชี รวมถึงส่งเสริมให้พนักงานบัญชีได้อบรมความรู้ในการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง ส่งให้ผลสามารถจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา

ภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ

ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล จะมีหน้าที่เสียภาษีอากรแตกต่างกัน ซึ่งในการเสียภาษีอากรผู้ประกอบการต้องแจ้งจดทะเบียนและเสียภาษี โดยจะมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรดังนี้

1. ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรคือ เลขประจำตัวประชาชน
2. ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในรูปแบบของนิติบุคคล ที่ต้องจดทะเบียนหรือขออนุญาต กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ให้ใช้เลขทะเบียนนิติบุคคลที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ออกให้ เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด
3. ผู้ประกอบการที่ไม่เข้าเงื่อนไข ตามข้อ 1 และ 2 ต้องทำการยื่นขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรจากกรมสรรพากร เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ทั้งนี้ภาระภาษีอากรของผู้ประกอบการจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับรูปแบบของธุรกิจ และลักษณะของการดำเนินการของธุรกิจ โดยทั่วไปภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีที่จัดเก็บโดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีป้าย และภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนี้

1. ภาษีเงินได้

ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเงินได้พึงประเมินแบ่งได้เป็น 8 ประเภท ได้แก่ เงินได้พึงประเมิน 40 (1) เงินเดือน และค่าจ้าง 40 (2) ค่านายหน้า และการรับจ้างทำงานให้ 40 (3) กู้ยืม 40 (4) ดอกเบี้ย เงินปันผล 40 (5) ค่าเช่า 40 (6) วิชาชีพอิสระ 40 (7) รับเหมา และ 40 (8) อื่นๆ นอกเหนือจาก 40 (1) - (7) ได้แก่ ร้านถ่ายรูป ร้านตัดผม ร้านขายสินค้า เป็นต้น การคำนวณเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการ มีดังนี้

เงินได้พึงประเมิน	xxx
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายตามเงื่อนไข	<u>xx</u>
เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย	xxx
<u>หัก</u> ลดหย่อน	<u>xx</u>
เงินได้พึงประเมินก่อนหักเงินบริจาค	xxx
<u>หัก</u> เงินบริจาคไม่เกิน 10%	<u>xx</u>
เงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษี	<u>xxx</u>
<u>คูณ</u> อัตราภาษี	
ภาษีที่ต้องชำระ	<u>XXX</u>

ข้อควรรู้ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- 1) ใช้เกณฑ์เงินสดในการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่าย
- 2) ผู้ประกอบการที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล หรือวิสาหกิจชุมชน ให้หักลดหย่อนได้ไม่เกิน 60,000 บาท
- 3) การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมิน 40(5) - (8) ผู้ประกอบการสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายตามอัตราเหมา หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงได้ แต่หากผู้ประกอบการเลือกหักตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง จะต้องมียกเอกสารหลักฐานของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วน
- 4) ผู้ประกอบการที่มีเงินได้พึงประเมิน 40(5) - (8) มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี (ภ.ง.ด. 94)

1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล

ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากร เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล สรุปได้ดังนี้

กำไรสุทธิตามหลักการบัญชี		xxx
<u>บวก</u> รายได้ที่มีประมวลรัษฎากรกำหนด (เช่น ม. 65 ทวิ (4))	xx	
รายจ่ายต้องห้ามหรือหักเกินตามประมวลรัษฎากร (เช่น ม.65 ทวิ และ ม. 65 ตรี)	xx	xx
รวม		xxx
<u>หัก</u> รายได้ที่มีประมวลรัษฎากรยกเว้น (เช่น ม. 65 ทวิ (10), (14))	xx	
รายจ่ายที่ประมวลรัษฎากรให้หักได้ (เช่น ม. 65 ทวิ (12) คือ ผลขาดทุนสุทธิยกมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี)	xx	xx
กำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากร		xxx
<u>คูณ</u> อัตราภาษี		
ภาษีที่ต้องชำระ		xxx

ข้อควรรู้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการ

- 1) ใช้เกณฑ์สิทธิในการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่าย
- 2) ต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการรายได้ ค่าใช้จ่ายทุกรายการอย่างถูกต้อง และครบถ้วน
- 3) ควรศึกษาเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี รวมถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่กิจการจะได้รับให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ
- 4) ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นปี และภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี โดยการประมาณการกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีประจำปี ผู้ประกอบการต้องระมัดระวังมิให้ประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินกว่าร้อยละ 25 และไม่เข้าข่ายเหตุอันสมควร จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของภาษีที่ชำระขาดไป

สรุป ผู้ประกอบการมีหน้าที่เสียภาษีซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเงินได้พึงประเมิน 40 (8) ซึ่งต้องเสียภาษีตามอัตราก้าวหน้า ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี คือแบบอัตราเหมา หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับ แต่หากเลือกการหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ผู้ประกอบการจะต้องมั่นใจว่าเอกสารหลักฐานของค่าใช้จ่ายครบถ้วน และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะรับรู้ตามเกณฑ์เงินสด ซึ่งแตกต่างจากผู้ประกอบการที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ต้องรับรู้รายได้ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง และเสียภาษีจาก “กำไรสุทธิทางภาษีอากร” ทั้งนี้ผู้ทำบัญชีควรให้ความใส่ใจและศึกษาหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรีให้ละเอียดเพื่อประโยชน์ของกิจการ

ตารางที่ 6: สรุปการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้ของผู้ประกอบการ

ประเภทการประกอบธุรกิจ	ภาษีเงินได้	แบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี	กำหนดระยะเวลาในการยื่นแบบ
บุคคลธรรมดา	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	1) ภ.ง.ด. 94 (เฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5-8) (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี)	1) มกราคม - มีนาคมของปีถัดไป
		1) ภ.ง.ด. 90 (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี)	2) กรกฎาคม - กันยายนของปีภาษี
นิติบุคคล	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	1) ภ.ง.ด. 51 (ภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี)	1) ภายใน 60 วันนับจากวันสุดท้ายของทุก 6 เดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี
		2) ภ.ง.ด. 50 (ภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นปี)	2) ภายใน 150 วันนับจากวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ที่มา: กรมสรรพากร, 2559

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือ VAT ทั้งนี้ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับจากวันที่มีรายรับเกิน แต่มีกิจการบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ถึงแม้ว่ากิจการจะมีรายรับเกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี เช่น กิจการขายพืชผลทางการเกษตร ขายสัตว์ที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต การขายปุ๋ย ขายหนังสือพิมพ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหากผู้ประกอบการที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความประสงค์จะจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก็สามารถทำได้ ซึ่งหากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะมีหน้าที่รับผิดชอบต้อง ออกใบกำกับภาษี เมื่อมีความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้น โดยความรับผิดชอบในการเสียภาษีกรณีการขายสินค้า จะเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า และความรับผิดชอบในการเสียภาษีกรณีการให้บริการ จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระค่าบริการ และจะต้องจัดทำรายงานภาษีซื้อ ภาษีขายของทุกเดือน และนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรทุกเดือน อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมี 2 อัตรา คือ

- 1) อัตราภาษีร้อยละ 7 ใช้สำหรับกิจการขายสินค้า ให้บริการ และการนำเข้า
 - 2) อัตราภาษีร้อยละ 0 ใช้สำหรับการส่งออกสินค้า การให้บริการที่ทำในราชอาณาจักร และได้มีการให้บริการนั้นในต่างประเทศ การขายสินค้าหรือให้บริการกับหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น
- การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีและวิธีการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 7: การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

แบบแสดงรายการ	กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบ	การคำนวณ
แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30)	ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป	ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ * ภาษีขาย > ภาษีซื้อ = ภาษีที่ต้องชำระ ภาษีขาย < ภาษีซื้อ = ขอลคืนภาษี

ที่มา: กรมสรรพากร, 2559

ข้อควรรู้ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- 1) ผู้ประกอบการต้องออกไปกำกับภาษีเมื่อ “ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม” เกิดขึ้น
- 2) ใบกำกับภาษี ต้องออกโดยผู้มีสิทธิออกเท่านั้น
- 3) ใบกำกับภาษีที่สามารถขอคืนภาษีได้ จะต้องเป็นใบกำกับแบบเต็มรูปแบบ หากเป็นใบกำกับภาษีอย่างย่อจะไม่สามารถขอคืนภาษีได้

4) ผู้ประกอบการไม่น้อยมีความคิดไม่อยากจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีขาย) ให้กับกรมสรรพากร โดยมีความเข้าใจผิดว่าภาษีขายเป็นเงินของกิจการ แต่แท้จริงแล้วภาษีขายไม่ใช่เงินของกิจการ หากแต่เป็นเงินที่ผู้ประกอบการเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือบริการ เพื่อนำส่งให้กับกรมสรรพากร

ทั้งนี้ในทางปฏิบัติของภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการมักพบข้อผิดพลาดในการคำนวณฐานภาษี ปัญหาการรับรู้รายได้ (Tax Point) และการรับรู้ภาษีซื้อ (เงินจिरา สันติชัยรัตน์, 2549) ทำให้เสียภาษีไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ส่งผลให้เสียเบี้ยปรับเงินเพิ่ม และประเด็นที่ผู้ประกอบการควรระมัดระวังคือ ข้อบกพร่องของ “ใบกำกับภาษี” ที่นำมาขอคืนภาษีได้นั้น จะต้องไม่เป็นใบกำกับภาษีต้องห้าม ได้แก่ ใบกำกับภาษีที่ออกโดยผู้ไม่มีหน้าที่ออก ใบกำกับภาษีปลอม ใบกำกับภาษีอย่างย่อ หรือใบกำกับภาษีที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการ เป็นต้น

3. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล เมื่อจ่ายค่าบริการให้กับบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล มีหน้าที่หักภาษีหัก ณ ที่จ่าย (With Holding Tax) เพื่อนำส่งให้กับกรมสรรพากร ซึ่งหลังหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำ “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย” ให้แก่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย และจัดทำเอกสารแบบนำส่งภาษี ภ.ง.ด. แต่ละชนิดส่งให้กรมสรรพากร รายจ่ายที่ผู้ประกอบการจะต้องภาษีหัก ณ ที่จ่าย ได้แก่ การจ่ายเงินเดือนให้พนักงาน (ภ.ง.ด.1) ค่าบริการ ค่าเช่า ค่าขนส่ง ค่าโฆษณา

(กรณีหักบุคคลธรรมดา ใช้แบบ ภ.ง.ด. 3 นิติบุคคลใช้แบบ ภ.ง.ด. 53 นิติบุคคลต่างประเทศใช้แบบ ภ.ง.ด. 54) เป็นต้น การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี หัก ณ ที่จ่ายสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 8: การยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย

แบบแสดงรายการ	ประเภทเงินได้พึงประเมิน	กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบ
ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นบุคคลธรรมดา		
ภ.ง.ด. 1	40 (1) (2)	ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป
ภ.ง.ด. 1	40 (1) (2)	ภายในวันที่ 31 มกราคมของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 2	40 (3) (4)	ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป
ภ.ง.ด. 2 ก	40 (4)	ภายในวันที่ 31 มกราคมของปีถัดไป
ภ.ง.ด. 3	40 (5) (6) (7) (8)	ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป
ภ.ง.ด. 3 ก	40 (5) (6) (7) (8)	ภายในวันที่ 31 มกราคมของปีถัดไป
ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นนิติบุคคล		
ภ.ง.ด. 53	นิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย	ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป
ภ.ง.ด. 54	นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย	ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

ที่มา: กรมสรรพากร, คู่มือภาษีสำหรับ Start-up

ข้อควรรู้ในการเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย จะต้องออก “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย” ให้แก่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้ง และควรหักภาษี ณ ที่จ่ายให้ครบถ้วน เพราะหากผู้จ่ายเงินยื่นแบบแสดงรายการหัก ณ ที่จ่ายแล้ว มาพบภายหลังว่ารายการในแบบที่ยื่นไม่ถูกต้อง จะต้องเสียเวลาในการยื่นแบบเพิ่มเติม หรืออาจต้องเสียเบี้ยปรับเงินเพิ่มก็เป็นได้

4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ผู้ประกอบการ ที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการเกี่ยวกับ การธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ การรับประกันชีวิต การรับจำนำ การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้า หรือหากำไร หรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ ภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ และมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะให้แก่ กรมสรรพากร สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 9: การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

แบบแสดงรายการ	กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบ	การคำนวณ
แบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.อ.) 40	ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป	ฐานภาษี x อัตราภาษี (บวกภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 10)

ที่มา: กรมสรรพากร, 2559

ข้อควรรู้ในการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

1. การคำนวณเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะใช้ฐานภาษีรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ
2. กิจการที่อยู่ในข่ายบังคับของภาษีธุรกิจเฉพาะแล้วจะไม่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก
3. การขายหรือถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางมรดก และการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับจากวันได้มา ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ หากได้กระทำการขายอสังหาริมทรัพย์ภายหลังจากห้าปีนับแต่วันที่ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น
4. หากในเดือนใด ภาษีธุรกิจเฉพาะมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยบาท เดือนนั้นไม่ต้องเสียภาษี แต่ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีตามปกติ

5. อาการแสดงมั่ว

ในการประกอบธุรกิจย่อมมีธุรกรรมโดยใช้เอกสาร อาการแสดงมั่วเป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งตามประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากการทำ "ตราสาร" 28 ลักษณะตามที่กำหนดในบัญชีอัตราอากรแสดงมั่ว เช่น สัญญาเช่าที่ดิน สัญญาเช่าทรัพย์สิน สัญญากู้ยืมเงิน หนังสือมอบอำนาจ ใบหุ้น เป็นต้น การเสียอากรแสดงมั่วสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 10: การเสียอากรแสดงมั่ว

ตราสารที่ต้องเสียอากรแสดงมั่ว	อัตราอากรแสดงมั่ว	วิธีการชำระอากรแสดงมั่ว
ตราสาร 28 ลักษณะ ตามบัญชีอัตราอากรแสดงมั่ว	ตามบัญชีอัตราอากรแสดงมั่ว	1 แสดงมั่วปิดทับ 2. แสดงมั่วดุน 3. ชำระเป็นตัวแทน

ที่มา: กรมสรรพากร, 2559

ข้อควรรู้ในการเสียอากรแสดงมั่ว

- 1) ผู้ที่ต้องเสียอากรแสดงมั่ว จะเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ ผู้ให้เช่า ผู้โอน ผู้ให้กู้ เป็นต้น
- 2) ถ้าตราสารทำขึ้นนอกประเทศ ผู้ที่มีหน้าที่เสียอากรแสดงมั่ว คือผู้ทรงตราสารคนแรกในประเทศไทย
- 3) หากตราสารไม่ปิดแสดงมั่วบริบูรณ์ จะใช้ตราสารนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้

6. ภาษีที่จัดเก็บโดยท้องถิ่น เช่น ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน

6.1 ภาษีป้าย

ในการประกอบธุรกิจผู้ประกอบการมักจะมีการทำป้ายชื่อร้านค้า ป้ายชื่อบริษัท ซึ่งจะต้องเสียภาษีป้าย โดยป้ายที่จะต้องเสียภาษี ได้แก่ ป้ายที่แสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมาย ที่ใช้ในการประกอบการค้าเพื่อหารายได้หรือโฆษณา ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือ

เครื่องหมายที่เขียนแกะสลักจารึกหรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นๆ ซึ่งป้ายแต่ละขนาด รูปแบบตัวอักษรที่แตกต่างกัน จะมีอัตราเสียภาษีป้ายดังนี้

ตารางที่ 11: การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

ประเภทป้าย	อัตราภาษี ต่อ 500 ตร.ชม.	แบบแสดงรายการ และ กำหนดการยื่นแบบ
ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน	3 บาท	แบบรายการภาษีป้าย (ภ.ป.1) เดือนมกราคม – มีนาคมของทุกปี
ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ หรือปนกับภาพ หรือเครื่องหมายอื่น	20 บาท	
ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมิภาพหรือเครื่องหมายใดๆ หรือไม่ หรือ ป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ	40 บาท	

ที่มา: <http://www.nkppao.go.th>, 2559

ข้อควรรู้ในการเสียภาษีป้าย

ป้ายที่คำนวณพื้นที่และประเภทของป้ายแล้วเสียภาษีต่ำกว่า 200 บาท ให้เสียในอัตรา 200 บาท

6.2 ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะมีผลบังคับใช้ในปี 2562 ซึ่งจะนำมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 โดยผู้ประกอบการ มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด โดยอัตราการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อการประกอบเกษตรกรรม 2) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบ้านที่พักอาศัย 3) ที่ดินเพื่อการพาณิชย์ 4) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า โดยใช้มูลค่าที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง เป็นฐานภาษีในการจัดเก็บ ซึ่งอัตราการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีดังนี้

ตารางที่ 12: อัตราการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ลักษณะการใช้ประโยชน์	อัตราภาษีที่จัดเก็บจริง (ของฐานภาษี)
ใช้เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม	0 – 0.1%
ใช้เพื่อเป็นที่พักอาศัย	
- บ้านหลักส่วนที่เกิน 50 ล้านบาทขึ้นไป	0 – 0.1%
- บ้านหลังที่สอง	0.03 – 0.3%
ใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม	0.3 – 1.5%
ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าไม่ได้ทำประโยชน์	1 – 3%

ที่มา: <https://www.thaichamber.org>, 2560

ข้อควรรู้ในการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ฐานภาษีที่ใช้ในการคำนวณ คือ ราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรที่ตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ประกอบการควรมีจรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งส่งผลให้เกิดการยอมรับจากคนทั่วไปในสังคม และสามารถทำให้ธุรกิจดำรงอยู่ได้และเจริญก้าวหน้ามากขึ้น มูลนิธิเพื่อการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMET) ได้เสนอหลักจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ ไว้ดังนี้

1. จริยธรรมต่อลูกค้า ได้แก่ ขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม สินค้าและบริการต้องมีคุณภาพ ดูแลบริการแก่ลูกค้าทุกคนเท่าเทียมกัน
2. จริยธรรมต่อคู่แข่ง ได้แก่ ละเว้นการกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายป้ายสี ข่มขู่หรือกีดกันคู่แข่งอย่างไม่ทางตรงหรือทางอ้อม
3. จริยธรรมต่อส่วนราชการ ได้แก่ ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ละเว้นการให้ของขวัญหรือของกำนัลแก่ข้าราชการ มีทัศนคติที่ดี และมีความเชื่อถือต่อหน่วยงานราชการ และให้ความร่วมมือเป็นพลเมืองที่ดี
4. จริยธรรมต่อพนักงาน ได้แก่ ให้ค่าจ้างเหมาะสม เอาใจใส่ต่อสวัสดิการและความปลอดภัยในการทำงานมีความเป็นธรรม เคารพสิทธิส่วนบุคคล พัฒนาให้ความรู้เพิ่มความชำนาญ
5. จริยธรรมต่อสังคม ได้แก่ ละเว้นการประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อมลง ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างสรรค์สังคม
6. จริยธรรมต่อนักธุรกิจ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน รักษาและรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของนายจ้าง

จากหลักจริยธรรมในการประกอบธุรกิจที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากรนั้นเป็นหน้าที่ผู้ประกอบการ ซึ่งถือเป็นจริยธรรมของผู้ประกอบการต่อส่วนราชการ ทั้งนี้ เงินภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บนั้นไม่ได้หายไปไหน หากแต่รัฐบาลนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้ความเจริญก้าวหน้านั่นเอง

สรุป

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ รูปแบบ และลักษณะการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากร แตกต่างกันไป ด้านการจัดทำบัญชี ผู้ประกอบการมีหน้าที่จัดทำบัญชี นำส่งงบการเงินภายในตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบจะทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ และสามารถนำข้อมูลทางบัญชี เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ (ศิลปพร ศรีจันทพร, 2559) ด้านภาษีอากร ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา จะมีหน้าที่เสีย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่หากประกอบธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล จะมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล นอกจากนี้ยังภาษีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจต่างๆ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีป้าย และภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการ ควรศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ตลอดจนติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษีอากรให้เป็นปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติผู้ประกอบการไม่น้อยคิดว่าขั้นตอนการชำระภาษีมีความซับซ้อนยุ่งยาก และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษี (มณีขวัญ จันทรร, 2559) ดังนั้นรัฐบาลควรหามาตรการเพื่อลดปัญหา อุปสรรคในการเข้าสู่ระบบภาษี ส่งเสริมผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีให้ถูกต้องมากขึ้น ซึ่ง ไตรรัตน์ โภคผลากรณ์ (2549) ได้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ต้องมีจิตสำนึก ไม่นอราฐฐวร์ บังหลวว มีความเข้าใจในหน้าที่ 2) ผู้เสียภาษี หากมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษี และกฎระเบียบภาษีต่างๆ 3) สภาพแวดล้อมอื่น ได้แก่ โครงสร้างภาษี ลักษณะภาษีที่จัดเก็บ เทคโนโลยีสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องการเสียภาษี

รายการอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2559. คู่มือการนำส่งงบการเงิน ประจำปี 2559. สืบค้นวันที่ 8 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.dbd.go.th>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2543. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543.
- กรมสรรพากร. 2559. คู่มือภาษีสำหรับ Start-up. สืบค้นวันที่ 5 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.rd.go.th/publish/47243.0.html>
- กรมสรรพากร. 2559. รายงานประจำปีงบประมาณ 2559. สืบค้นวันที่ 6 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.rd.go.th>
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2559. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- กาญจนา เม็งจันทิก. 2557. บัญชี-ภาษี ที่เจ้าของธุรกิจมือใหม่ต้องรู้. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล. 2556. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีของสถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ในเขตอำเภอจอมทอง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- จินจิรา สันติชัยรัตน์. 2549. ปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไตรรัตน์ โภคผลากรณ์. 2549. ประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีอากรของ กระทรวงการคลัง. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นิรวรรณ จันทวงศ์. 2559. ความรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการ. สืบค้นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <https://www.l3nr.org/posts/218776>
- บุญทวรรณ วิงวอน. 2556. การเป็นผู้ประกอบการยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี ดันประยูร. 2555. คุณลักษณะของผู้ประกอบการและความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มณีขวัญ จันทรศร. 2559. การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย. 2559. จริยธรรมของผู้ประกอบการธุรกิจ. สืบค้นวันที่ 24 มกราคม 2560 จาก <http://www.imetthai.com>
- สมคิด บางโพ. 2555. การเป็นผู้ประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอสเคบีเอส.
- สุกล สุรมาศ. 2559. คำแนะนำในการเลือกรูปแบบของการประกอบธุรกิจ. สืบค้นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&id=538701466&Ntype=124>
- ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. 2559. บริหารจัดการ SMEs ด้วยบัญชี. วารสารวิชาชีพบัญชี. 12(36). 85-92.
- หอการค้าไทย. 2560. เจาะลึกกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง. สืบค้นวันที่ 8 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.thaichamber.org/>
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม. 2560. คู่มือประชาชน : ภาษีป้าย. สืบค้นวันที่ 6 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.nkppao.go.th/content-32-516.html>
- อรทัย ดุษฎีดำเกิง. 2558. การจัดการด้านบัญชีของผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมโครงการอบรมผู้ประกอบการ OTOP. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เอกสารอ้างอิงจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Translated Thai References)

- Department of Business Development. 2016. **Submission of Financial Statement Year 2016.** Retrieved June 8, 2016 from <http://www.dbd.go.th> (In Thai)
- Department of Business Development. 2000. **Accounting Act, B.E. 2000.** (In Thai)
- The Revenue Department. 2016. **Tax Guide for Start-up.** Retrieved June 5, 2016 from <http://www.rd.go.th/publish/47243.0.html> (In Thai)
- The Revenue Department. 2016. **Annual report 2016.** Retrieved December 5, 2017 from <http://www.go.th> (In Thai)

- The academic taxes. 2016. **Taxation According to revenue Code 2016**. Bangkok: Ruenkaew Printing (In Thai)
- Kanchana Mengchanthuek. 2015. **Accounting-Tax for New Business Owners**. Bangkok: Pimdeekarnpim Co.,Ltd. (In Thai)
- Kanteera Sudtiyanwimon and Narumon Kumpung. 2013. **A study of Accounting Problems of Company Partnerships and Company Limited in Chom thong District**. Rajamangala University of Technology Lanna. (In Thai)
- Jin Jira Santichairat. 2006. **Problems of accountants in Chiang Mai province about corporate income tax and value added tax**. Chiang Mai University. (In Thai)
- Trairat Pokapalakorn. 2006. **Tax administration and procedure**. Bangkok: Thammasat University. (In Thai)
- Neeran Chandrangan. 2016. **Knowledge of Entrepreneurs**. Retrieved February 24, 2016 from <https://www.l3nr.org/posts/218776>. (In Thai)
- Boonthawan Wongwan. 2013. **Globalization Entrepreneurship**. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Pranee Tanprayoon. 2012. **Entrepreneurial Characteristics and Success of Small and Medium Enterprise**. Entrepreneurs in Phranakhon Si Ayutthaya Province. Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. (In Thai)
- Maneekwan Chantarasorn. 2016. **A Study on Income and Value - Added Tax 47 Measures to Encourage Participation of Small and Medium Enterprises to Promote Competitiveness of Thai Entrepreneurs**. Fiscal Policy Office. (In Thai)
- Foundation for Educational Institutions of Thailand. 2016. **Business Ethics**. Retrieved January 24, 2017 from <http://www.imetthai.com> (In Thai)
- Somkid Bangpo. 2012. **Entrepreneurship**. Bangkok: SK Book Publisher. (In Thai)
- Sukhon Suramard. 2016. **Suggestions for choosing the style of business**. Retrieved February 24, 2016 from <http://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=538701466&Ntype=124> (In Thai)
- Sillapaporn Srijunpetch. 2016. Managing SMEs with Accounting. **Journal of Accounting Profession**. 12(36). 85-92. (In Thai)
- Siamese Chamber of Commerce. 2017. **Land and building tax**. Retrieved December 8, 2017 from <https://www.thaichamber.org> (In Thai)

- Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization. 2017. **Public Guide : Signboard tax**. Retrieved December 6, 2017 from <http://www.nkppao.go.th/content-32-516.html> (In Thai)
- Orathai Dussadeedumkoeng. 2015. **Determinants in Following Accounting Practice for OTOP Community in Chiang Mai**. Maejo University. (In Thai)